

Pondelok 25. mája 2020

Zapiš si poznámky, nauč sa ich a urob cvičenia.

SLOVNÉ DRUHY – delenie podľa OHYBNOSTI	
OHYBNÉ (5)	NEOHYBNÉ (5)
-tie, ktoré ohýbame (skloňujeme, stupňujeme alebo časujeme)	-tie, ktoré neohýbame (neskloňujeme, nestupňujeme ani nečasujeme)
podstatné mená (skloňujeme)	príslovky
prídavné mená (skloňujeme, stupňujeme)	predložky
zámená (skloňujeme)	spojky
číslovky (skloňujeme)	častice
slovesá (časujeme)	citoslovčia

Citoslovčia

-neplnovýznamové

-neohybné slová

-vyjadrujeme nimi svoje pocity, city a vôľu: ach, joj, fíha, hijó, heš, au...

-napodobňujú rozličné zvuky: au, kikirikí, mňau, cing, bác, bum...

Citoslovčia na začiatku vety oddeľujeme čiarkou: *Psst*, zobudíte ho! *Jaj*, vystrašil si ma!

1. Vypíš z textu spojky (8). (Keď sa spojka opakuje, napíš ju iba raz.)

Mám rada palacinky a čokoládu. Máš radšej banány alebo jahody? Nepáči sa mi, keď prší. Niekedy aj prší aj svieta slnko. Ani som ju nevidela ani nepočula. Nebojím sa, lebo ti dôverujem. Čakáme, pretože ešte neprišli. Je múdry ako sova.

2. Prepíš celý text, spojky podčiarkni a doplň čiarky.

Prišiel ale nezostal dlho. Rozumiem ti no nesúhlasím s tebou. Prišli keď sme odchádzali. Vedel že určite príde. Pribehli lebo chceli zmrzlinu. Zastali sme aby sme sa mohli nadýchnuť.

Pracovný zošit str. 70/cv. 1 a, e
str. 70/cv. 1 f – opíš si riešenie
str. 70/cv. 3

Svoje odpovede si skontroluj tu.

1. *a, alebo, keď, aj, ani, lebo, pretože, ako*

2. Prišiel, **ale** nezostal dlho. Rozumiem ti, **no** nesúhlasím s tebou. Prišli, **keď** sme odchádzali. Vedel, **že** určite príde. Pribehli, **lebo** chceli zmrzlinu. Zastali sme, **aby** sme sa mohli nadýchnuť.

Môže ticho liečiť?

citoslovcia – neohybný slovný druh

Andrej bol nadaný flautista. Navštevoval hodiny flauty v umeleckej škole. Už neraz sa stalo, že po jeho vystúpení sa z obecnstva ozvalo: „Bravo!“ Tešilo ho to a vďaka svojmu citlivému sluchu vnímal oveľa viac zvukov ako iní. „Psst!“ zahriakol sestru, keď v záhrade započul dáky šuchot, praskot alebo čvirikanie vtáčat. Ešte šťastie, že doma mu slúchadlá pomohli počúvať hudbu, ktorú chcel, a nemusel sa stíhať pri plesnutí dverí, pri cvrlikaní a vyzváňaní všetkých mobilov alebo pri vytrubovaní suseda na novom aute pred domom.

V škole to však bolo inak. „Joj, bolí ma už hlava z toho křiku!“ zavrčal Andrej na spolužiaka, ktorý pri jeho uchu škriekal ako pavián. Situácia sa zlepšila, iba keď prišla učiteľka do triedy. Miloval na hodine otázku: „Kto chce odpovedať?“ Nastalo hlboké ticho a Andrej si ho vychutnával spolu so sloganom, ktorý začul kedysi v rádiu: „Ticho lieči...“

1. a) Prečítajte text.

b) Porovnajte sa s Andrejom. Ktoré zvuky máte radi a ktoré vám prekážajú?

c) Ako je to vo vašej triede? Prevláda hluk alebo ticho? Hovorte o tom.

d) Vyvodte z textu, ktoré veci a javy v nás vzbudzujú príjemné pocity a ktoré zas menej príjemné pocity.

e) Vyhľadajte a podčiarknite v texte slová, ktoré vyjadrujú city a vôľu. Ústne ich vysvetlite a pomenujte.

1. d) príjemné: hudba, spev vtáča
nepríjemné: plesnutie, vyzváňaní
vytrubovanie, křik, škriekanie

citoslovcia

f) Vyhľadajte v texte slová, ktoré by sa dali nahradiť citoslovcami.

šuchot → šuch plesnutie → plesk vytrubovanie → tú, tutúút

praskot → prask/prásk cvrlikanie → cřrř zavrčanie → vřř

čvirikanie → čvirik/čviri vyzváňanie → cing/cililing/cřř

Citoslovcia sú **neohybné** slová, ktorými:

a) vyjadrujeme svoje **pocity, city** a **vôľu**: ach, joj, fiha, hijó, heš;

b) napodobňujeme rozličné **zvuky**: kikirikí, mňau, cing, bác.

Citoslovcia na začiatku vety oddeľujeme čiarkou: Psst, buďte už ticho! Joj, to ma mrzí!

2. Okrem nadmiery hluku nám je nepríjemná aj bolesť, zápach, chlad, strach. Ktorými citoslovcami ich môžeme vyjadriť?

napr.: juj, jaj, ach; fuj, br; bř; jaj, joj

3. Výrazne prečítajte vety s rovnakými citoslovcami. Čo ste zistili? Skúste pomenovať, ktoré pocity vyjadrovali citoslovcia vo vetách.

Rovnakým citoslovcom môžeme vyjadriť rozmanité pocity.

Jaj, jaj, zas mi to nevyšlo!

Jaj, ja sa bojím!

Jaj, pricvikla som si prst!

Och, zbytočne sme sa tešili.

Och, či je tu len horúco!

Och, ja už nevládzem!

Ha-ha, to bol dobrý vtíp!

Ha-ha, to si teda na veľkom omyle!

nespokojnosť, strach,
bolesť

sklamanie, nepríjemný
pocit, vyčerpanosť

veselosť, vřsmech